

BÀI 10

Kết quả cần đạt

- Bước đầu nắm được định nghĩa truyện ngụ ngôn. Hiểu được nội dung, ý nghĩa và một số nét nghệ thuật đặc sắc của các truyện ngụ ngôn trong bài học. Biết liên hệ các truyện với những tình huống, hoàn cảnh thực tế thích hợp.
- Củng cố và nâng cao một bước kiến thức về danh từ đã học ở bậc Tiểu học.
- Biết cách kể miêu tả một sự việc của bản thân.

VĂN BẢN

ẾCH NGỒI ĐÁY GIẾNG

(Truyện ngụ ngôn^(★))

Có một con éch sống lâu ngày trong một giếng nọ. Xung quanh nó chỉ có vài con nhái, cua, ốc bé nhỏ. Hằng ngày nó cất tiếng kêu ồm ồp làm vang động cả giếng, khiến các con vật kia rất hoảng sợ. Éch cứ tưởng bầu trời trên đầu chỉ bé bằng chiếc vung và nó thì oai như một vị chúa tể⁽¹⁾.

Một năm nọ, trời mưa to làm nước trong giếng dâng lên⁽²⁾, tràn bờ, đưa éch ta ra ngoài.

Quen thói cũ, éch nghênh ngang đi lại khắp nơi và cất tiếng kêu ồm ồp. Nó nhảng nháo⁽³⁾ đưa cặp mắt nhìn lên bầu trời, chả thèm để ý đến xung quanh nên đã bị một con trâu đi qua giẫm bẹp.

(Theo Minh Hạnh và Phan Hồng Sơn)

Chú thích

(★) *Truyện ngụ ngôn* : loại truyện kể, bằng văn xuôi hoặc văn vần, mượn chuyện về loài vật, đồ vật hoặc về chính con người để nói bóng gió, kín đáo chuyện con người, nhằm khuyên nhủ, răn dạy người ta bài học nào đó trong cuộc sống.

(1) *Chúa tể* (chủ tể) : kẻ có quyền lực cao nhất, chi phối những kẻ khác.

(2) *Dênh lên* : (nước) dâng cao.

(3) *Nhang nháo* : ngông nghênh, không coi ai ra gì.

ĐỌC – HIỂU VĂN BẢN

1. Vì sao éch tưởng bầu trời trên đầu chỉ bé bằng cái vung và nó thì oai như một vị chúa tể ?

2. Do đâu éch bị con trâu đi qua giẫm bẹp ?

3. Truyện ngụ ngôn *Éch ngồi đáy giếng* nhằm nêu lên bài học gì ? Ý nghĩa của bài học ?

Ghi nhớ

- Định nghĩa truyện ngụ ngôn (như chú thích (★) trang 100).
- Từ câu chuyện về cách nhìn thế giới bên ngoài chỉ qua miệng giếng nhỏ hẹp của chú éch, truyện *Éch ngồi đáy giếng* ngụ ý phê phán những kẻ hiểu biết cạn hẹp mà lại huênh hoang, khuyên nhủ người ta phải cố gắng mở rộng tầm hiểu biết của mình, không được chủ quan, kiêu ngạo.
- Thành ngữ : "Éch ngồi đáy giếng".

LUYỆN TẬP

1. Hãy tìm và gạch chân hai câu văn trong văn bản mà em cho là quan trọng nhất trong việc thể hiện nội dung, ý nghĩa của truyện.

2*. Thử nêu một số hiện tượng trong cuộc sống ứng với thành ngữ "Éch ngồi đáy giếng".